

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/88/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121010502
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3121010502.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Ondreja Samaša a JUDr. Mariána Dunčka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 09. augusta 2021 prejednal sťažnosť odsúdeného

T. Z.,

nar. XX.XX.XXXX v Y., trvale bytom M. XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3PP/24/2021 zo dňa 01.07.2021 a takto jednohlasne

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného zamietá, pretože nie je dôvodná.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 3T/148/2014 zo dňa 23.10.2014 bol T. Z. odsúdený pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 3 roky, výkon ktorého mu bol podmienenečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 3 roky s probačným dohľadom s uložením primeranej povinnosti.

Uznesením Okresného súdu Michalovce sp. zn. 3T/148/2014 zo dňa 06.11.2018 bolo rozhodnuté tak, že sa odsúdený v tejto skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia neosvedčil, a preto trest odňatia slobody vo výmere 3 roky vykoná, pričom na jeho výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Trestným rozkazom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 8T/73/2019 zo dňa 28.08.2019 bol T. Z. odsúdený pre pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák., sčasti vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., k trestu odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietnutý návrh odsúdeného o podmienenečné prepustenie z výkonu vyššie uvedených trestov odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zhlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote, na neverejnom zasadnutí

podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa dôsledne zaoberal zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Možno prisvedčiť jeho názoru, že odsúdený spĺňa len formálnu podmienku z pohľadu výkonu potrebnej výmery trestov odňatia slobody (v prípade zločinu 2/3 a v prípade prečinu 1/2). Avšak krajský súd na rozdiel od súdu prvého stupňa konštatuje, že u odsúdeného nie sú splnené obidve materiálne podmienky, nielen druhá z nich, aký záver „urobil“ súd prvého stupňa. Prvá materiálna podmienka spočíva v polepšení sa odsúdeného a druhá materiálna podmienka je založená na očakávaní vedenia riadneho života odsúdeného po prepustení na slobodu.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje už súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia - § 66 ods. 1 Tr. zák. krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život.

Krajský súd dospel k záveru, že existujú dôvodné pochybnosti o tom, že sa odsúdený počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody skutočne polepšil. Z hodnotenia ústavu na výkon trestu totiž vyplýva, že stanovené ciele programu zaobchádzania odsúdený plní aj po vykonaní prevažnej časti z uložených trestov odňatia slobody len čiastočne vo všetkých jeho bodoch. Najmä je potrebné poukázať na to, že postoj odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti je len čiastočne kritický, keď túto síce priznáva, avšak okolnosti jej spáchania odôvodňuje nevedomosťou, a časť zodpovednosti za svoje konanie „presúva“ aj na priateľku a jej rodičov. Tieto závery odsúdený na verejnom zasadnutí v podstate ani nerozporoval. Krajský súd k tomu uvádza, že takýto postoj odsúdeného k jeho trestnej činnosti nemôže byť prejavom jeho polepšenia, keď si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky v plnom rozsahu neuvedomuje (nepripúšťa). Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“, veľmi ťažko môže dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život.

Krajský súd len pripomína, že zmyslom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života

odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

V zhode s názorom súdu prvého stupňa aj krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťaženú aj napriek tomu, že odsúdený bol doposiaľ trikrát súdne trestaný a vo výkone trestu odňatia slobody sa nachádza len prvýkrát. Takýto záver vyplýva z charakteru a spôsobu spáchania trestnej činnosti, pre ktorú sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Aktuálne vykonáva aj trest odňatia slobody nariadený (premenený) v rámci jeho prvého odsúdenia, v prípade ktorého mu bol uložený probačný dohľad ako súčasť podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody spoločne s povinnosťou spočívajúcou v príkaze, aby sa v skúšobnej dobe zamestnal alebo sa preukázateľne uchádzal o zamestnanie. Trest odňatia slobody mu bol nariadený (premenený) z dôvodu spáchania ďalšej úmyselnej trestnej činnosti (krádeže), pre ktorú bol odsúdený rozhodnutím Okresného súdu Karviná sp. zn. 8T/54/2017 zo dňa 20.07.2017. Z uvedeného vyplýva, že odsúdený „nevyužil šancu“ preukázať, že výkon trestu odňatia slobody u neho nie je potrebný, a svoj účel splní aj trest nespojený s odňatím jeho osobnej slobody, ale so „zvýšeným dohľadom“ nad jeho správaním v skúšobnej dobe v podobe probačného dohľadu a uloženej povinnosti.

Aj preto sa krajský súd stotožňuje so záverom uvedeným v hodnotení ústavu, že u odsúdeného je stredné riziko sociálneho zlyhania a jeho resocializačná prognóza je menej priaznivá. Predchádzajúci spôsob života odsúdeného a priebeh výkonu trestu odňatia slobody tak podľa názoru krajského súdu nedávajú dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať. Aj preto sa krajskému súdu javí riziko recidívy odsúdeného ako veľmi pravdepodobné. Osobu odsúdeného totiž možno charakterizovať ako osobu so sklonom k páchaniu rôznorodej trestnej činnosti. V neprospech odsúdeného napokon svedčí odporúčanie riaditeľa ústavu podmiennečne ho neprepustiť z výkonu trestu odňatia slobody.

Záverom krajský súd uvádza, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uložených trestov odňatia slobody, aby tieto ďalej vykonával tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, keď odsúdený nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.